

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Факультету менеджменту та маркетингу

Протокол № ___ від ___ лютого 2016 р.

Голова вченої ради _____ О.А. Гавриш

м.п.

ПРОГРАМА

додаткового випробування для вступу на освітньо-професійну програму підготовки магістра/спеціаліста галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізацій: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент інновацій та інвестицій», «Менеджмент міжнародних проектів», «Логістика»

Програму рекомендовано

Кафедрою менеджменту

Протокол № ___ від ___ _____ 2016 р.

Завідувач кафедри _____ В.В. Дергачова

Програма складена з метою організації та проведення додаткового випробування для вступу на освітньо-професійну програму підготовки магістра/спеціаліста галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізацій: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент інновацій та інвестицій», «Менеджмент міжнародних проектів», «Логістика».

Додаткове випробування проводиться тільки для тих вступників, напрям підготовки (спеціальність, бакалаврат) яких не відповідає обраній для вступу на 5-й курс спеціалізації.

Мета додаткового вступного випробування – виявити достатність рівня вступника в області напряму підготовки (спеціальності) обраної для вступу спеціалізації.

До складу програми додаткового вступного випробування входять розділи з наступних нормативних дисциплін (кредитних модулів):

- «Економічна теорія» («Основи економічної теорії», «Макроекономіка», «Мікроекономіка»);
- «Менеджмент».

Додаткове фахове випробування проводиться у вигляді письмово екзамену. Його тривалість до 4 академічних годин (180 хвилин) – без перерви. Екзаменаційний білет містить теоретичні питання та задачі.

Теоретичні питання представлені у вигляді відкритого тесту – текст кожного з питань містить декілька варіантів відповіді, один з яких є вірним. При відповіді на таке питання достатньо зазначити лише літеру, що відповідає обраному варіанту. Загальна кількість тестових питань – 60. На теоретичні питання (тести) відводиться до 120 хвилин (до 2 хвилин на кожне з питань).

На розв'язок однієї задачі відводиться до 30 хвилин. При цьому відповідь на цей вид завдання повинна містити: стислий виклад методики розв'язання; формули, що використовуються; отримані проміжні результати; остаточну відповідь. Загальна кількість задач – 2. Загалом на розв'язок задач відводиться до 60 хвилин.

Структура навчального матеріалу, який вноситься на комплексне фахове випробування

1. Економіка як сфера суспільного буття та об'єкт наукового аналізу. Економічні категорії та закони – стрижень політичної економії.
2. Функції політичної економії та її місце в системі економічних наук.
3. Економічні потреби та виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси. Процес суспільного виробництва, його фактори та результати. Єдність і протиріччя інтересів економічних суб'єктів та потреб виробництва, шляхи їх розв'язання.
4. Економічна система та основні її структурні елементи. Технологічний спосіб виробництва. Типи економічних систем. Ступінь розвитку економічних систем та ознаки суспільного розвитку.
5. Власність як економічна категорія та її роль в економічному розвитку суспільства. Об'єкти та суб'єкти власності. Відносини та форми власності. Виробничі відносини та власність. Новітні тенденції у розвитку відносин власності.
6. Форми організації суспільного виробництва. Гроші: сутність, функція і еволюція. Основні форми суспільного господарства: натуральне й товарне виробництво. Товар і його властивості.
7. Двоїстий характер праці, яка втілена в товарі. Форми вартості та їх розвиток. Закон вартості, його функції та роль у розвитку ринкової економіки. Закон грошового обігу.
8. Сутність капіталу як економічної категорії. Класифікація капіталу. Загальна формула капіталу, її протиріччя. Постійний, змінний капітал.
9. Робоча сила як товар та її властивості. Сутність додаткової вартості та її норма. Круговий рух авансованого капіталу, його стадії та функціональні форми. Обороти капіталу. Основний та оборотний капітал. Знос, його види. Амортизація, її норми та способи розрахунку.
10. Походження та сутність торгового капіталу. Торговий прибуток. Витрати обігу та їх структура.
11. Походження та сутність позичкового капіталу, його відмінність від

лихварського. Сутність позичкового відсотку.

12. Витрати як економічна категорія. Види та структура витрат виробництва. Шляхи їх зниження. Собівартість продукції та її види.

13. Прибуток як перетворена форма вартості. Види прибутку підприємства. Норма прибутку. Джерела та умови виникнення прибутку підприємства та його функції.

14. Рентабельність, її види, норма рентабельності. Механізм розподілу та використання прибутку. Ефективність виробництва.

15. Ринок, його види та функції. Об'єктивні основи виникнення ринку та закони його функціонування. Основні суб'єкти ринкової економіки, держава, домашні господарства, підприємці.

16. Структура ринку. Інфраструктура ринку та її роль у становленні ринкових відносин. Сегментація ринків. Конкуренція та монополія: діалектичний взаємозв'язок.

17. Сутність підприємства як економічної категорії. Головні ознаки та функції підприємства. Класифікації підприємств.

18. Закони України про підприємства та підприємництво. Підприємництво: сутність і форми. Принципи та функції підприємництва.

19. Сутність відтворення на макроекономічному рівні. Просте та розширене відтворення. Національне багатство. Національна економіка. Суспільний продукт: методи обчислення та шляхи оптимізації. Система національних рахунків.

20. Економічне зростання та фактори впливу на нього. Темпи та пропорції економічного зростання. Економічні цикли. Державне антициклічне регулювання. Динамічна рівновага.

21. Господарський механізм у системі регулювання суспільного виробництва. Держава в ринковій економіці. Суть та поняття господарського механізму. Функції господарського механізму. Регулювання суспільного виробництва шляхом господарського механізму. Господарські реформи.

22. Економічне стимулювання господарської діяльності. Теорія та практика прийняття управлінських рішень.

23. Суть національного доходу та фактори впливу на нього. Відтворення національного доходу суспільства. Методи обчислення національного доходу. Виробництво, розподіл, перерозподіл і використання національного доходу. Фактори росту національного доходу. Фонд споживання й фонд нагромадження.

24. Трудові відносини та сучасні тенденції їх гуманізації. Економічно-активне та економічно-пасивне населення. Механізм трудової діяльності в Україні. Заробітна плата, її суть, форми та функції. Необхідний продукт. Відтворення робочої сили. Безробіття: його види та наслідки.

25. Сутність фінансів та їх функції. Фінанси в системі економічних відносин. Фінансова система: її структура та складові.

26. Державний бюджет: функції, формування та використання. Податкова система. Кредитна система та кредитні гроші. Банківська система. Цінні папери та формування фондової біржі. Страхові компанії.

27. Сутність світового господарства, його об'єктивні основи. Етапи розвитку та структура. Міжнародний поділ праці та кооперація.

28. Формування світової інфраструктури. Інтеграційні процеси в світовому господарстві.

29. Сучасна трансформація міжнародного поділу праці та перспективи участі України у світогосподарських процесах.

30. Зовнішньоекономічний механізм України: суть та принципи формування. Основні форми міжнародного співробітництва України.

31. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту. Менеджмент як відокремлена сфера діяльності. Менеджери та підприємці. Рівні управління.

32. Етапи розвитку менеджменту. Наукові школи менеджменту. Підходи до управління.

33. Закони, закономірності та принципи менеджменту.

34. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Технологія менеджменту:

сутність та етапи перебігу.

35. Планування як загальна функція менеджменту.
  36. Організація як загальна функція менеджменту.
  37. Мотивування як загальна функція менеджменту.
  38. Контроль як загальна функція менеджменту.
  39. Методи менеджменту: економічні; технологічні; адміністративні; соціально-психологічні. Механізм взаємодії методів, функцій менеджменту та управлінських рішень.
  40. Управлінські рішення як результат управлінської діяльності.
  41. Процес управління. Управлінський цикл. Особливості управління.
  42. Інформація і комунікації в менеджменті
  43. Керівництво та лідерство. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту.
- Форми впливу та влади. Теорії лідерства.
44. Ефективність менеджменту: концепції визначення; підходи до оцінки; системи показників; напрями підвищення. Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті.
  45. Стилi керівництва. Вимоги до ділових якостей менеджера.
  46. Поняття делегування, відповідальності, повноваження. Принципи делегування повноважень.
  47. Види організаційних структур. Етапи розробки організаційної структури.
  48. Місія організації. Вимоги до цілей організації.
  49. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.
  50. Стратегічне і тактичне планування в менеджменті.
  51. Роль та значення SWOT – аналізу в розробці стратегії організації.
  52. Системний і ситуативний підходи в менеджменті.
  53. Принципи та методи в етиці ділового спілкування.
  54. Управління персоналом: структура та функції.
  55. Тайм-менеджмент, його основні поняття та принципи.
  56. Самоменеджмент, його основні складові. Підходи до само менеджменту.
  57. Роль кваліфікації менеджера. Оцінка результатів діяльності персоналу та його атестація.
  58. Роль корпоративної культури в діяльності підприємства.
  59. Роль технічного прогресу в менеджменті. Управління інноваційними процесами на підприємстві.
  60. Охорона праці менеджера. Організація робочого місця менеджера. Режим праці та відпочинку менеджера.

Список літературних джерел

1. Політична економія: Навч. посібник / К.Т. Кривенко та ін. – 2-ге вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2008. – 512 с.
2. Економічна теорія: політична економія. За заг. ред. С.І. Юрія. Підр., К.: Кондор, 2009. – 604 с.
3. Економічна теорія: Підручник / За ред В.М. Тарасевича. – Київ: Центр навч. літератури, 2006. – 784 с.
4. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка: Навч. посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. Ватаманюка З.Г. та Панчишина С.М. – Видавничий дім «Альтернативи». – К.: 2001. – 606 с.
5. Панчишин С. Макроекономіка: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотипне. – К.: Либідь, 2002. – 616 с.
6. Економічна теорія. Політекономія: підручник / за ред. В.Д. Базилевича / В.Д. Базилевич, В.М. Попов, К.С. Базилевич, Н.І. Гражевська. – 7-ме вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2008. – 719 с.
7. Економічна енциклопедія: У 3 т. / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Академія, 2000.
8. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 442 с.

9. Мікроекономіка і макроекономіка: Підруч. Для студентів екон. спец. закл. освіти: У 2 ч. / С. Будаговська, О. Кілієвич, І. Луніна та ін.; За заг. ред. С. Будаговської. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 517 с.
10. Вініченко І.І., Даців Н.В., Корецька С.О. Мікроекономіка: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 272 с.
11. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: Підручник. – К.: «Академвидав», 2003. – 416 с.
12. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ. – М.: Дело, 1999. – 800 с.
13. Гріфін Р., Яцура В. Основы менеджменту: Підручник / Наук. ред. В.Яцура, Д.Олесевич. – Львів: БаК, 2001. – 674 с.
14. Трут О.О. Операційний менеджмент: підручник / О.О.Трут. – К.: Академвидав, 2013. – 348 с.
15. Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент: навч. посіб. / В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко. – Вид. 2-ге, виправл. і допов. – К.: Центр навч. л-ри, 2005. – 532 с.
16. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. I-IV рівнів акредитації [Текст] / І.М. Бойчик, П.С. Харів, М.І. Хопчан, Ю.В. Піча [2.вид., виправ. і доп.]. – К.: Каравела, 2001. – 298 с.
17. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. [Текст] / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал [2-ге видання]. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
18. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посібник [Текст] / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук. – К.: Центр учб. л-ри, 2010. – 304 с.
19. Економіка підприємства: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. [Текст] / І.О. Швиданенко, С.Ф. Покропивний, С.М. Клименко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – 248 с.
20. Економіка підприємства: Підручник. [Текст] / За ред. акад. С.Ф. Покропивного. [2-е вид., перероб. та доп.]. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.
21. Бестужева С.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / С.В. Бестужева; Харк. нац. екон. ун-т. – Х., 2009. – 384 с.
22. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник / С.Я. Боринець. 5-те вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 582 с.
23. Волоснікова Н. М. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / Н.М. Волоснікова, С.О. Климова; С.І. Архієреєв (ред); Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». – Х., 2010. – 271 с.
24. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б.Даниленко. – 7-е вид. – К.: Знання, 2008. – 406 с.
25. Мельник Т. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції: монографія І Т. Мельник. – К.: КНТЕУ, 2007. – 396 с.

Приклад екзаменаційного білета

1. *Під час довгострокового вкладення підприємством капіталу з метою отримання прибутку мають місце витрати:*
  - А) операційні;
  - В) фінансові;
  - С) інвестиційні;
  - Д) інноваційні.
2. *Метод списання вартості за кількістю років називається методом:*
  - А) прямолінійним;
  - В) прискореним;
  - С) кумулятивним;
  - Д) річним.
3. *Новозбудовані об'єкти при зарахуванні на баланс підприємства оцінюють за:*
  - А) відновною вартістю;
  - В) початковою вартістю;
  - С) залишковою вартістю;
  - Д) балансовою вартістю;

4. *Витрати, що відрізняються між собою функціональною роллю у виробничому процесі й місцем виникнення включають:*
  - A) об'єкти калькуляції;
  - B) калькуляційні одиниці;
  - C) статті калькуляції;
  - D) жодна відповідь не є вірною.
5. *Залежно від стану основних фондів та часу визначення їхньої вартісної оцінки не розрізняють вартість:*
  - A) вартісну;
  - B) початкову;
  - C) залишкову;
  - D) відновну.
6. *Рентабельність виробництва – це показник ефективності використання:*
  - A) основних виробничих фондів;
  - B) оборотних засобів;
  - C) виробничих фондів;
  - D) правильної відповіді немає.
7. *Статті калькуляції враховують:*
  - A) витрати на одиницю певного виду продукції та всі витрати підприємства, пов'язані з його основною діяльністю;
  - B) тільки витрати на одиницю певного виду продукції;
  - C) всі витрати підприємства, пов'язані з його основною діяльністю;
  - D) всі витрати підприємства, пов'язані з його операційною діяльністю.
8. *Поточний план діяльності підприємства містить:*
  - A) загальний план діяльності підприємства і його підрозділів на 5 років;
  - B) загальний план діяльності підприємства і його підрозділів на 1 рік;
  - C) окремі плани діяльності підрозділів на 1 рік;
  - D) загальний план діяльності підприємства без попереднього терміну його дії.
9. *У масовому виробництві на величину незавершеного виробництва впливають такі фактори:*
  - A) кількість робочих місць;
  - B) кількість виробів, що одночасно знаходяться на одному робочому місці;
  - C) собівартість одиниці продукції;
  - D) усі фактори, перелічені вище.
10. *Фінансовий результат від операційної діяльності підприємства - це:*
  - A) сума чистого прибутку та витрат на збут;
  - B) різниця між валовим прибутком та адміністративними витратами;
  - C) різниця між чистим доходом та операційними витратами;
  - D) добуток валового прибутку та інших витрат.
11. *Серед методів нарахування амортизації не розрізняють:*
  - A) кумулятивний;
  - B) рівномірний;
  - C) зменшуваного подвійного залишку;
  - D) збільшуваної залишкової вартості.
12. *Показником оборотності оборотних засобів є:*
  - A) коефіцієнт оборотності;
  - B) сума вивільнених грошових коштів;
  - C) коефіцієнт продуктивності обладнання;
  - D) відносна економія чисельності працівників.
13. *Знос, що характеризується поступовою втратою основними фондами своєї споживчої вартості, яка відбувається як у процесі експлуатації, так і під час їх бездіяльності називається зносом:*
  - A) моральним;
  - B) реальним;
  - C) фізичним;

- D) економічним.
14. *Найбільшу частку в усіх витратах підприємства займають витрати:*
- A) операційні;
  - B) фінансові;
  - C) інвестиційні;
  - D) інноваційні.
15. *Розділ «рахунок офіційних резервів» у структурі платіжного балансу включає такі статті:*
- A) експорт та імпорт товарів / послуг, доходи, поточні трансферти;
  - B) зобов'язання у складі ресурсних резервів іноземних держав;
  - C) монетарне золота валюта, спеціальні права запозичення;
  - D) капітальні трансферти, прямі та портфельні інвестиції, довгострокові та короткострокові кредити.
16. *Об'єм валової міграції - це:*
- A) процес повернення емігрантів на батьківщину;
  - B) різниця імміграції з країни й еміграції в країну;
  - C) сума імміграції з країни й еміграції в країну;
  - D) зовнішні міграції трудових ресурсів, що спрямовані за межі країни.
17. *Оберіть варіант, котрий найбільш точно характеризує таку форму економічної інтеграції як зона преференційної торгівлі:*
- A) передбачається спільна торговельна політика щодо третіх країн;
  - B) вводиться відміна митних тарифів для взаємної торгівлі;
  - C) використовуються пільгове оподаткування, митне регулювання та кредитування;
  - D) створюються міждержавні органи управління зовнішньоторгівельною політикою.
18. *Підприємницький капітал – це:*
- A) кошти з державного бюджету, що переміщуються за кордон чи прийняті із-за кордону за рішенням урядів, а також за рішенням міжурядових організацій;
  - B) кошти, котрі надаються у позику з метою отримання відсоткової винагороди;
  - C) кошти, котрі прямо або опосередковано вкладаються у виробництво з метою отримання прибутку;
  - D) вкладення капіталу терміном менш, ніж на 1 рік.
19. *В якому році засновано Асоціацію держав Південно-Східної Азії (АСЕАН)?*
- A) 1992;
  - B) 2005;
  - C) 1908;
  - D) 1967.
20. *Методи регулювання міжнародної міграції робочої сили поділяються на такі групи:*
- A) адміністративно-правові та економічні;
  - B) національні та регіональні;
  - C) внутрішні та зовнішні;
  - D) державні та приватні.
21. *Разова ліцензія – це:*
- A) дозвіл ввезти чи вивезти даний товар до будь-якої країни за певний проміжок часу без обмежень його кількості або вартості;
  - B) дозвіл на введення або виведення того чи іншого товару протягом року без обмежень кількості угод;
  - C) письмовий дозвіл строком до 1 року на ввіз або вивіз товару, що видається владою конкретній фірмі на здійснення однієї зовнішньоторгівельної угоди;
  - D) дозвіл, що видається негайно після отримання від експортера або імпортера заявки, яка не може бути відхилена державним органом.
22. *Чистий внутрішній продукт - це:*
- A) витрати резидентів, включаючи уряд, на вітчизняні та іноземні товари та послуги;
  - B) додана вартість, вироблена резидентами в межах країни;
  - C) національний дохід, збільшений на суму непрямих податків;
  - D) сукупність доходів в економіці, отриманих резидентами від використання факторів

- виробництва (праця, земля, капітал, технології);
Е) покупка спеціальною компанією грошових вимог експортера до імпортера та їх інкасація.
23. *Що найбільш точно характеризує сутність економічних потреб?*
А) фізіологічні потреби людини;
В) потреби у відтворенні робочої сили;
С) об'єктивна потреба у товарах і послугах, що забезпечують життєдіяльність людини;
D) потреби у праці та вільному часі.
24. *Що не є особистими потребами споживача?*
А) потреби у засобах інтелектуального та духовного розвитку особи;
В) потреби у предметах поточного одноразового споживання;
С) потреби у предметах тривалого користування;
D) потреби у речових факторах виробництва.
25. *Що є умовою виникнення і відтворення потреб?*
А) суспільна свідомість;
В) взаємодіюче функціонування процесів виробництва і споживання;
С) сфера споживання;
D) сфера виробництва.
26. *Що є визначальною узагальненою рисою економічних інтересів?*
А) спрямованість уваги людей на певні об'єкти привласнення і споживання;
В) зацікавленість особи у задоволенні своїх потреб;
С) економічні інтереси – це зовнішня активізована свідомістю оболонка економічних потреб;
D) виникнення і відтворення на основі економічних інтересів ініціативи і діловитості людей.
27. *Що безпосередньо не входить до складу матеріального виробництва?*
А) сільське господарство;
В) духовне виробництво;
С) промисловість;
D) будівництво.
28. *Що неможна безпосередньо віднести до фактору виробництва?*
А) працю;
В) капітал;
С) грошовий кредит;
D) землю.
29. *Що таке економічна система суспільства?*
А) сукупність процесів виробництва і споживання;
В) сукупність деяких видів господарської діяльності суспільства;
С) сукупність взаємопов'язаних економічних елементів, які утворюють певну цілісність - економічну структуру суспільства;
D) економічні відносини, що складаються на фазі виробництва.
30. *Якщо виробництво здійснюється в інтересах окремого індивідуума, то це:*
А) колективна власність і колективне присвоєння;
В) приватна власність і приватне присвоєння;
С) суспільна власність і суспільне присвоєння;
D) державна власність.
31. *Що є причиною різноманітності форм власності?*
А) поділ суспільної праці, різний рівень усупільнення та технологічної бази виробництва;
В) необхідність мати власність усім громадянам;
С) необхідність ефективного функціонування економіки;
D) наявність капіталів різних розмірів.
32. *Який спосіб закріплення прав власності за суб'єктами в сучасних умовах є основним?*
А) релігійні постулати;
В) звичаї, традиції;

- С) моральні засади;
D) юридичні норми.
33. Якщо економічні процеси в суспільстві регулюються і ринком, і державою, то така економіка є:
A) змішаною;
B) командною;
C) ринковою;
D) натуральною.
34. Яка з економічних шкіл вперше зробила предметом свого аналізу процес виробництва, а не сферу обігу?
A) класична політична економія;
B) меркантилізм;
C) фізіократизм;
D) маржиналізм.
35. Хто першим ввів термін «політична економія»?
A) Ф.Кене;
B) А.Монкретьєн;
C) А.Сміт;
D) Арістотель.
36. Яке визначення найбільш точно відображає суть товарного виробництва?
A) виробництво продуктів для споживання іншими;
B) виробництво продуктів для обміну шляхом купівлі-продажу;
C) створення найефективніших форм та способів поєднання факторів виробництва;
D) переробка природних предметів праці для надання їм властивостей, які задовольняють потреби людини.
37. Що не є загальною рисою для простого і розвинутого товарного виробництва?
A) ринкова форма зв'язків між виробниками;
B) приватна власність на засоби виробництва;
C) застосування найманої праці;
D) наявність конкуренції.
38. Чим економічне благо принципово відрізняється від неекономічного?
A) воно здатне задовольняти потреби людини;
B) воно є продуктом праці і здатне задовольняти потреби людини;
C) воно не є продуктом людської праці, але здатне задовольняти потреби людини;
D) кількість його обмежена порівняно з потребами в ньому.
39. Що найбільше і безпосередньо впливає на величину вартості товару?
A) форми власності та їх еволюція;
B) суспільний поділ праці;
C) продуктивність праці;
D) форми організації праці.
40. Гроші виникли тому, що:
A) люди домовились про їх утворення;
B) без них неможливе існування людини;
C) на ринку об'єктивно виникла необхідність у загальному товарному еквіваленті;
D) люди навчилися добувати благородні метали.
41. Що слід розуміти під терміном «управління» і де переважно він застосовується?
A) термін «управління» не є синонімом терміну «Менеджмент» і застосовується тільки до діяльності людей у сфері бізнесу;
B) термін «управління» є синонімом терміну «Менеджмент» але він переважно застосовується до різних видів людської діяльності;
C) термін «управління» застосовується переважно до діяльності людей в сфері економіки.
42. Що повинні відображати функції менеджменту?
A) основні закономірності управління системами;
B) основні властивості, зв'язки та відносини управління;

- С) відносини, які складаються між керуючою та керованою системами.
43. *Планування цілей, планування засобів, планування процесів:*
- А) сфера планування менеджменту;
  - В) особливості планування менеджменту;
  - С) соціально-економічне планування;
  - Д) предмет планування менеджменту.
44. *Як називаються в українському законодавстві організації, які мають статус юридичної особи?*
- А) заводами;
  - В) підприємствами;
  - С) фірмами.
45. *Що являє собою суб'єкт управління?*
- А) людина, або група людей, що здійснюють управління;
  - В) учасники управління системою;
  - С) людина, або група людей, що мають певні знання про управління.
46. *Згідно з теорією А. Маслоу скільки виділяють рівнів потреб ?*
- А) 2;
  - В) 4;
  - С) 5.
47. *Місія організації - це:*
- А) взаємозв'язаний комплекс заходів щодо підвищення життєздатності організації в конкурентній боротьбі;
  - В) основний загальний орієнтир її діяльності, чітко визначена причина її існування, особлива роль;
  - С) процес контролю зовнішніх факторів для визначення майбутніх можливостей і загроз;
  - Д) компоненти, що непрямо впливають на організацію;
  - Е) немає правильної відповіді.
48. *Лідерство можна визначити як:*
- А) можливість впливати на поведінку інших людей;
  - В) формально санкціоноване право впливати на підлеглих;
  - С) таку поведінку однієї особи, яка вносить зміни в поведінку інших людей;
  - Д) спроможність впливати на окремі особистості та соціальні групи, трудові колективи, спрямовувати їхні зусилля на досягнення мети організації, фірми, підприємства.
49. *Комунікаційна мережа являє собою:*
- А) сукупність каналів комунікації;
  - В) сукупність методів комунікації;
  - С) форму поєднання індивідуумів, які беруть участь в процесі комунікації;
  - Д) сукупність засобів комунікації.
50. *Комунікації поділяють на:*
- А) аналогові та дигітальні;
  - В) формальні та неформальні;
  - С) зрозумілі та незрозумілі;
  - Д) службові та побутові.
51. *Які поняття належать до основних категорій менеджменту?*
- А) до основних категорій менеджменту відносяться поняття організації процесу та функції управління, принципи та методи менеджменту, стилю та культури керівництва, управління колективом, комунікації тощо;
  - В) до основних категорій менеджменту відносяться поняття принципів, методів та культури менеджменту;
  - С) до основних категорій менеджменту відносяться поняття функції, принципів та методів менеджменту.
52. *На що переважно спрямовані функції менеджменту?*
- А) на досягнення відповідних економічних та соціальних показників в діяльності

- організації;
В) на досягнення певної мети організації;
С) на виконання виробничих завдань.
53. *Довгострокові та перспективні плани розробляються строком на:*
А) п'ять і більше років;
В) 3-5 років;
С) 1 рік;
D) на півріччя, квартал, місяць, тиждень.
54. *До переваг лінійної системи організації слід віднести:*
А) одержання підлеглими несуперечливих і пов'язаних між собою завдань;
В) все перераховане;
С) повна відповідальність кожного керівника за результати роботи;
D) забезпечення єдності керівництва зверху до низу, тобто єдності розпорядчої діяльності.
55. *Яка із систем управління передбачає створення спеціальних колегій, рад, з якими керівники та фахівці погоджують свої дії та рішення?*
А) лінійно-функціональна;
В) лінійна;
С) функціональна;
D) дивізіональна.
56. *Хто з учених створив теорію «Х» та «У»:*
А) Мак-Клейланд;
В) Врум;
С) Маслоу;
D) Мак-Грегор;
57. *В залежності від рівня управління розрізняють такі стратегії:*
А) корпоративну, ділову, функціональну, ресурсну, оперативну;
В) зростання, стабілізації, скорочення;
С) активну, пасивну.
58. *Єдиноначальність, закріплення відповідальності, звітність по відхиленням, передача відповідальності за роботу на нижчий рівень - це:*
А) принципи менеджменту;
В) принципи делегування повноважень;
С) принципи соціально відповідальної компанії;
D) вірна відповідь відсутня.
59. *Організація, яка реагує на зміни середовища та застосовує нові технології має:*
А) адаптивну організаційну структуру;
В) механістичну організаційну структуру;
С) конгломератну організаційну структуру;
60. *Зовнішня причина, яка спонукає людину діяти для досягнення мети - це:*
А) стимул;
В) мотив;
С) мотивація.

Задача 1.

Фактичний обсяг продукції становить 3400 шт., а за планом 3000 шт. Фактичні трудові витрати складають 520 людино-годин, а за планом – 500 людино-годин. Визначити як зміниться трудомісткість продукції (індекс трудомісткості).

Задача 2.

До керівників підприємства належать: директор підприємства, керівники підрозділів: планово-економічного відділ, відділ маркетингу, виробничий відділ, фінансовий відділ, бухгалтерія, відділ кадрів. Крім того підприємство у своєму складі має: відділ логістичного забезпечення, відділ PR, службу технічного контролю, Цех №1, Цех №2, центр розвитку кар'єри, аудиторську службу. У кожному підрозділі середньої ланки управління

працівників об'єднано у робочі групи, які очолюються відповідними керівниками. До цих робочих груп входять: 4 інженери, 5 технологів, 2 маркетологи, 3 бухгалтери, 20 робітників, 2 фінансисти, 4 менеджери зі збуту, 2 менеджери з закупівель, 3 менеджери з управління кадровим складом, 4 інтерв'юери. Побудуйте організаційну структуру управління підприємством. Розрахуйте співвідношення чисельності лінійного та функціонального персоналу.

Критерії оцінювання і принципи виставлення кінцевої оцінки

Кожна правильна відповідь на теоретичне (тестове) питання оцінюється в 1 бал, неправильна відповідь, – у 0 балів. Максимальна можлива кількість балів за теоретичні питання (тести) – 60 балів ($1 \cdot 60 = 60$).

Максимально можлива кількість балів за розв'язування задач, – 40 балів ($2 \cdot 20 = 40$).

Підсумковою оцінкою за 100-бальною шкалою є сума балів, отриманих за теоретичні питання та задачі. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою відповідає оцінці за системою ECTS:

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Підсумок
95-100	A	зараховано
85-94	B	
75-84	C	
65-74	D	
60-65	E	
<60	Fx	не зараховано

Отримані оцінки «A», «B», «C», «D», «E» – переводяться у підсумок «зараховано», «Fx» – переводиться у підсумок «незараховано».

Оцінка Fx вважається незадовільною та такою, що не дає можливості приймати участь у конкурсі.